

Sz. Szigethy Vilmos

1877-1956

Sz. Szigethy Vilmos 1956. február 18-án hunyt el. Hogy csak most búcsúztassuk el e hasábkon, annak is a dogmatizmus, a »túlértékeléstől« való gőrcsős félelem volt az oka. Az alábbi nekrológ még temetése napján íródott. Hozzátenni valónk csak annyi: a benne említett önéletrajzot folyóiratunk egyik következő számában közzéteszük.

Adyval született egy esztendőben. Láta a »forradalom viharadarát«, együtt volt vele 1917-ben a szegedi újságírók Tömörkény-matinéján. Láta Jókait, beszélt Mikszáthtal, barátja Móra Ferencnek, Juhász Gyulának. Békefi Antal után ő fedezte föl másodsorú Juhász Gyulát, s elsőként a később Balázs Béla néven költővé, majd harcos forradalmárrá érlelődött szintén szegedi Bauer Herbertet, amidőn a Szegedi Napló 1900 karácsonyi számában »Két diákpoeéta« címmel bemutatta őket és verseiket a szegedi olvasóknak, s egyszersmind a pár nap múlva színre lépő 20. század magyar irodalmi köztudatának. Egy másik diákköltőnek, a fiatal József Attilának verseit is ő közölte az első közzött a Szegedi Híradó 1922 őszi számaiban.

Az aradmegyei Győrökon született, gyermekkorát a torontáli Nagybecskerekreken töltötte, ott kezdett a helyi lapba írogatni, míg nem Békefi Antal, a Szegedi Napló szerkesztője föl nem figyelt rá, s Szegedre nem hozatta. Tömörkénnyel dolgozott egy szerkesztőségben, majd Mórával, Juhásszal, Kulinyival, Balassa Árminnal s a vidéki újságírásban az első helyen álló más jeles szegedi tollforgatókkal a Szegedi Napló, a Szeged és Vidéke, majd a Délmagyarország redakcióiban. 1903-ban városi levéltáros lett (az ólomszérük akkor még alig-alig teremtek független életre elegendőt, amint Tömörkény és Móra pályája is mutatja), de a sajtóval késő öregségéig tartotta a kapcsolatot. Hívták fővárosi lapokhoz, jutalmakban részesítették, tisztségekkel bízták meg.

Mint minden valamirevaló író a századfordulón, ő is versekkel kezdte, majd anekdotákkal, szatírákkal, novellákkal folytatta. Tizenegy könyve közül a legtöbb a századfordulóbeli Torontál megye urainak, magyar, szerb, német népének életéből merített ihletést, sajátos, kissé idillikus, adomázó kedvvel festve a temesközi feudalizmus múltbaveszett világát. Egyik könyve, »A régi Szegedből az újba«, annak a városnak az embereit örökítette meg, amely fiatalságától fogva munkát, kenyeret adott neki, s amely most, 56 esztendő után méltán befogadja őt is a szegedi őskert hümuszába.

Fölsorolni is nehéz lenne, hányféle helyi és fővárosi lapban jelentek meg tárcái, riportjai, széljegyzetei, amelyek a szegedi élet és irodalom értékes forrásai lesznek egykor, s már részben ma is azok. Irodalmi hagyatékára kell még fölhívunk a figyelmet, nem csupán arra a sok értékes dokumentumra, amely Mórával, Juhásszal, József Attilával való kapcsolatára vet fényt, hiszen ezek jórészt már ismertek, más részük jó helyen, a szegedi múzeum irodalmi osztályán várják a kutató kezeket, hanem saját műveire, melyekből válogatni és közzétenni a szegedi kulturális örökség minden megbecsülőjének lelkiismereti kötelessége. E sorok írójának kérésére ő maga állította össze »pályája emlékezetét, most két éve, s az életét summázó kéziratot az Egyetemi Könyvtár kéziratárában helyezték el. Ebből kitűnik, hogy számos kéziratot műve várja a

nyilvánosság ólomfestékét. Főként a szegedi múltat megörökítő munkái érdemelnék meg, hogy rendre napvilágot lássanak.

Sz. Szigethy Vilmos nem volt szocialista, még a polgári radikalizmus élharcosai között sem találkozunk nevével. Liberális ellenzéki volt, ami különösen az ellenforradalom idején vált becsülendő, önzetlen-állásfoglalássá, ha »saját árnyékát«, társadalmi helyzetét át nem is léphette. Oeuvre-je sem tartozik a magyar irodalom első vonalába; de a szegedi irodalom, főként a szegedi sajtó történetéhez eltéphetetlen szálak fűzik. »Mindig abból éltem — írta említett kéziratosa visszaemlékezésében 1954 novemberében — amit a becsületes munkámmal kerestem, pedig volt idő, hogy súlyos ezreket kínáltak, ha néma maradok. Önmagamtól vállalt fogadalmam így jegyzett el örökre a szegénységgel.«

Becsületes, szorgalmas, jótollú újságíró volt, aki élt-halt a tiszavirágéltű papírért, amit újságnak mondunk. A szegedi literátorok, akik halálával nesztöröket vesztek el, a hat évtizedes munka fáradhatatlanságát, szívósságát, becsületességét tisztelik benne. S még egyet: lelkes, holtig tartó városszeretétét.

PÉTER LÁSZLÓ

Kérjük munkatársainkat, hogy a legközelebbi szám részére szánt kéziratokat légkésőbb október 31-ig küldjék be.
